

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	22XCdo/3/2018
Identifikačné číslo spisu:	6812206668
Dátum vydania rozhodnutia:	02.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6812206668.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne: POHOTOVOŠŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4C/325/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/447/2016-168 zo dňa 26. septembra 2016, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietá.

Dovolanie odmieta.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Revúca (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 4C/325/2012-36 zo dňa 26. apríla 2013 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 66,- € za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Toto uznesenie napadla žalobkyňa odvolaním.

2. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 14Co/1053/2013-97 zo dňa 9. septembra 2014 tak, že odvolanie žalobkyne odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „OSP“).

3. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom uviedla, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci procesné predpoklady pre tento postup neboli dané. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením č. k. 22XCdo/12/2015-161 zo dňa 29. júna 2016 zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 14Co/1053/2013-97 zo dňa 9. septembra 2014 a vec mu vrátil na

ďalšie konanie.

4. Odvolací súd následne uznesením č. k. 14Co/447/2016-168 zo dňa 26. septembra 2016 rozhodol o odvolaní žalobkyne tak, že vyššie uvedené uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom súdu prvej inštancie. Následný postup súdu prvej inštancie pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti preto označil za správny. Dodal, že vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) v znení účinnom do 30. septembra 2012 sa nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

5. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „C.s.p.“), ktorý konkretizovala dôvodmi podľa § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. (t.j., že rozhodoval vylúčený sudca, nesprávne obsadený súd a že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť. Žalobkyňa tiež navrhla konanie prerušiť a predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky. Zároveň žalobkyňa navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, nakoľko bez rozhodnutia o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia reálne hrozí značný zásah do základných práv žalobkyne, najmä práva vlastníť majetok (článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a práva na pokojné užívanie majetku (článok 1 protokolu č. 1 Dohovoru), a to nelegálnym znížením jej majetku pri vymáhaní bezpredmetnej a neopodstatnenej justičnej pohľadávky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) skúmal najskôr dôvodnosť procesného návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ C.s.p. a dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania je potrebné zamietnuť.

7. Žalobkyňa návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov (položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zákona o súdnych poplatkoch s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pretože poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

8. Najvyšší súd posudzujúc procesný návrh žalobkyne považuje za potrebné v prvom rade poukázať na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním nedôvodných námietok zaujatosti.

9. K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovanne zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať

prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

10. Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni strane sporu vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup k súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

11. Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom žalobkyne, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

12. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávneným subjektom zastúpeným v súlade s § 429 C.s.p. sa následne zaoberal prípustnosťou dovolania a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

13. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

14. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodnutie trpí vadami zmätočnosti uvedenými v písmene a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

15. Dôvody zmätočnosti taxatívne upravené vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení možno ale uplatniť len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Pod vecou samou treba rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodnutím vo veci samej je potom rozhodnutie vydané súdom (odvolacím súdom) po prejednaní veci (odvolania), v ktorom súd rozhodne o uplatnenom nároku.

16. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti. Takéto uznesenie odvolacieho súdu, v súlade s vyššie uvedeným, nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dovolanie žalobkyne smeruje preto proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

17. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

18. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, neprípustným dovolaním, zaviniła žalobkyňa. Principiálne by preto bolo namieste priznanie náhrady trov konania jej protistrane, v prejednávanej veci však možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že žalovanej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli (§ 256 ods. 1 C.s.p. a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 C.s.p.).

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.